

แนวคิดเกษตรกรรมที่ยั่งยืนเพื่อการจัดการการท่องเที่ยว

วิถีเกษตร ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

Sustainable agricultural practices for tourism

management in Mae Tha sub-district,

Mae on, Chiang mai

รสสุคนธ์ ปัญญาพงศ์วัฒน์^{1*} ยุทธการ ไวยอาภา¹ วราภรณ์ ดวงแสง¹
และ มณลิษา อินทจักร¹

Rodsukhon Panyapongwattana^{1*}, Yutthakam Waiapha¹, Varaporn Duangsang¹
and Monsicha Intajak¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สำรวจทรัพยากรท่องเที่ยววิถีเกษตรแบบยั่งยืนในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ (2) ประเมินศักยภาพทรัพยากรท่องเที่ยวในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ (3) เพื่อสำรวจรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตรอย่างยั่งยืนในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือประชากรในหมู่บ้าน ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรในหมู่บ้านตำบลแม่ทา ซึ่งมีจำนวน 7 หมู่บ้าน จำนวน 70 คน การวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือ แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความตรงในเนื้อหาและการทดสอบความเชื่อมั่น พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้สัมภาษณ์เชิงลึกร่วมด้วย และวิเคราะห์

¹ คณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัด เชียงใหม่ 50290

¹ School of Tourism Development, Maejo University, Chiang Mai Province 50290

*Corresponding author e-mail: waew2520rp@gmail.com

ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ การวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและการศึกษาความคิดของกลุ่มประชากร ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ที่ให้ข้อมูลส่วนมากเป็นเพศหญิง ซึ่งมีอายุเฉลี่ย 47 ปี วุฒิมัธยมศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับประถมศึกษา ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมมีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 8,896 บาท ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีถิ่นพำนักอยู่ในพื้นที่ตำบลแม่ทา ผลการวิจัยเกี่ยวกับสำหรับการสำรวจแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรแบบยั่งยืนบนแนวคิด และรูปแบบการเกษตรยั่งยืนในตำบลแม่ทา พบว่าความคิดเห็นรูปแบบพุทธเกษตรกรรมระดับความคิดเห็นว่ามีอยู่ในระดับที่มากที่สุด และผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการเกษตรอยู่ในระดับความคิดเห็นว่ามีอยู่ในระดับที่มาก การประเมินศักยภาพทรัพยากรท่องเที่ยวในตำบลแม่ทา พบว่า ศักยภาพในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรมีศักยภาพในระดับสูง ศักยภาพด้านการจัดการของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรมีดีความเป็นเจ้าบ้านมีศักยภาพในระดับปานกลาง มิติด้านการตลาดมีศักยภาพในระดับสูง ศักยภาพด้านการดึงดูดใจของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรมีศักยภาพในระดับสูง และศักยภาพด้านการบริการการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรมีศักยภาพในระดับสูง การสำรวจรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตรอย่างยั่งยืนในตำบลแม่ทา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่าการท่องเที่ยวรวมไปถึงผลผลิตทางการเกษตรสามารถนำมาใช้เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวได้อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก รูปแบบตลาดการท่องเที่ยวอยู่ในระดับที่เห็นด้วยมาก และรูปแบบการบริการการท่องเที่ยวอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

คำสำคัญ: ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, เกษตรกรรมที่ยั่งยืน, การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

Abstract

This abstract aimed to explore the resources of sustainable agritourism in Tumbon Mae Ta, Amphoe Mae On in Chiang Mai. Secondly, it aimed to evaluate tourism resources in Tumbon Mae Ta, Amphoe Mae-On, Chiang Mai. Thirdly, it was to survey sustainable agritourism management format in Tumbon Mae Ta, Amphoe Mae-On, Chiang Mai. The data was collected from 70 people of 7 villages in Tumbon Mae Ta, Amphoe Mae-On, Chiang Mai by purposive sampling. The proved questionnaire on its content and reliability test was used to collect data. It's found that the value of coefficient of reliability was 0.80.

Moreover, the researcher had conducted the in-depth interview alongside and analyzed the data with statistical package for the social sciences. The research on the environment and the study on the perspective of the sample group, it indicated the results as the followings.

Most of the respondents were female, aged around 47 years old. Their highest education level was elementary level. Most of them were agriculturists with average earning 8,896 Baht monthly. They mostly resided in Tumbon Mae Ta. The survey of the sustainable agritourism attractions based on the conceptual perspective and the sustainable agriculture format in Tumbon Mae Ta showed that the conceptual perspective of Buddhism agriculture was on the highest level. Most of the respondents had high conceptual perspective on knowledge and understanding on the agricultural format. The evaluation on the tourism resources in Tumbon Mae Ta indicated that its resources had high potential in supporting agritourism attractions. It showed moderate potential in managing agritourism resources in the dimension of a host, and high potential in the dimension of marketing. The result indicated high potential of attractions and services of agritourism resources. The survey on the sustainable agritourism management format in Tumbon Mae Ta found that the respondents highly agreed that tourism resources and agricultural products could be used as tourism resources, format, as well as service.

Keywords: Sufficiency economy, Sustainable agriculture, Agritourism

บทนำ

ปัจจุบันแนวทางในการพัฒนาโดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกภาคส่วนของสังคมในประเทศไทยโดยให้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาและเพื่อให้เข้ากับ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหิตลธิเบศรามาธิบดี จักรีนฤพดินทรสยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ซึ่งคนไทยส่วนใหญ่ยังมีอาชีพทางการเกษตรตามวิถีภูมิปัญญาของตนเองและภายในท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2549 ได้รายงานผลกระทบทางสังคมเชิงบวกที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนด้านสังคมได้ว่าเป็นบริบทที่เปลี่ยนไปและเป็นโอกาสในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นของประเทศไทย ทั้งยังเป็นสินทรัพย์ทางปัญญาที่สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้โดยใช้เกษตรและการพัฒนา

เพื่อความยั่งยืน ปรากฏท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญและเป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง รวมถึงเป็นแบบอย่างในการพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืนต่อไป

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน (2557) ชุมชนตำบลแม่ทาสันนิษฐานว่าอพยพมาเมื่อปี พ.ศ. 2186 โดยมีชนเผ่ายางแดง ซึ่งเป็นชาวปากาเกอญอเข้ามาอยู่ที่ห้วยยางคา และได้อพยพออกไปจากพื้นที่เพราะกลัวผี (เจ้าที่แรง) และอีกอย่างคือชนเผ่าลัวะขุนคองเริ่มเข้ามา ทางยางแดงจึงต้องอพยพขึ้นไปบนเหนือน้ำแม่ทาเป็นเขตตำบลทาเหนือในปัจจุบัน จนถึงปัจจุบันส่วนทางเผ่าของขยายประชากรมาจากเมืองลำพูน และเผ่าลัวะอพยพขยายมาจากแถบบ้านธิเข้ามาบ้านพงกา ป่านอด ดอนชัย โดยเข้าพร้อม ๆ กับชนเผ่าคนลัวะ และเชียงแสนเป็นชนเผ่าดั้งเดิมเช่นกัน ซึ่งเข้ามาในชุมชนแม่ทามีการสัมพันธ์กับคนเผ่าอื่นทำให้สำเนียงเริ่มจะเปลี่ยนไปจากลื้อและยอง มีการขยายชุมชนอยู่ในตำบลแม่ทาจนถึงปัจจุบัน วิถีชีวิตคนในชุมชนตำบลแม่ทา อำเภอมะฮอน จังหวัดเชียงใหม่ ชุมชนเก่าแก่ที่มีอายุกว่า 300 ปี เริ่มตั้งชุมชนโดยกลุ่มชนเผ่าลัวะ และขมุต่อมาได้มีการอพยพย้ายเข้ามาอาศัยรวมกันโดยกลุ่มคนเชียงแสนละคอน และยอง ซึ่งสร้างบ้านเรือนกระจายอยู่ 7 หมู่บ้าน มีประชากร 4,000 กว่าคน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2550) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ปราชญ์ชาวบ้าน หวังขยายผลการถ่ายทอดความรู้และฝึกอบรมเกษตรกรในการทำเกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ศูนย์เรียนรู้สถาบันพัฒนาทรัพยากร และเกษตรกรมยั่งยืนแม่ทา การดำเนินงานของเกษตรกร ทำในลักษณะเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งมีจุดเด่นอยู่ 3 ประการ คือ ประการแรก ความสามารถในการรวมกลุ่ม ซึ่งเกษตรกรได้ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประการที่สอง เกษตรกรอาศัยอยู่กับภูมิปัญญาชาวบ้านและความรู้เรื่องการเกษตรทั้งหลาย ทำให้เกษตรกรไม่มีปัญหาเรื่องเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ และประการที่สาม ความสามารถด้านการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ ทำให้ผู้ซื้อภาคเอกชนสนใจเข้ามารับซื้อ สำหรับวิถีชีวิตของชุมชนแม่ทา ชุมชนแม่ทาได้ปรับเปลี่ยนวิธีการทำเกษตรเชิงเดี่ยวมาเป็นเกษตรผสมผสานกันอย่างกว้างขวาง โดยเห็นว่าเกษตรยั่งยืน คือ ระบบเกษตรกรรมตั้งอยู่บนระบบศีลธรรม เป็นวิถีธรรมชาติ เน้นการพึ่งพาตนเอง ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวมาเป็นต้นทุนการผลิต โดยที่ไม่ต้องใช้หรือใช้เงินลงทุนน้อยลงจึงทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ชาวบ้านในชุมชนจึงเข้าสู่วิถีเกษตรยั่งยืนมากขึ้นนอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลง

วิถีเกษตรกรรมของตนเองแล้ว ยังส่งผ่านหรือถ่ายทอดความคิดเห็นไปสู่ลูกหลานเยาวชนคนรุ่นใหม่ ให้มีความเชื่อมั่นในวิถีของเกษตรยั่งยืน และเรียนรู้จากการลงมือทำจริง รวมทั้งเรื่องราวความรู้ของการทำเกษตรยั่งยืนและเกษตรผสมผสานได้มีการนำมาจัดเรียงให้เกิดการเรียนรู้กับบุคคลที่สนใจอยู่ที่สำนักงานสหกรณ์เกษตรยั่งยืน แม่ทา ที่ได้ทำหน้าที่เป็นศูนย์การเรียนรู้ประจำตำบลในเรื่องของการทำเกษตรยั่งยืนและเกษตรผสมผสานผ่านตัวผู้รู้คือแกนนำเกษตรกรและกลุ่มเยาวชนเกษตรยั่งยืน ที่พร้อมจะนำองค์ความรู้ที่มีมาถ่ายทอดให้กับผู้ที่สนใจได้เรียนรู้ทางด้านเกษตร การพัฒนาทางด้านการเกษตรแบบยั่งยืน สร้างศักยภาพของชุมชนเสริมสร้างให้ชุมชนมีความเจริญความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจสังคม และคุณภาพชีวิตของประชากรในชุมชนโดยอาศัยต้นทุนทางธรรมชาติที่มีอยู่นำมาเป็นปัจจัยการผลิตหลักกลายเป็นที่มาและนำไปสู่แนวความคิดของการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน โดยชุมชนได้นำหลักการการเกษตรแบบยั่งยืนมาเป็นแม่แบบในการพัฒนาในเรื่องของการท่องเที่ยวโดยชุมชน

แผนการพัฒนาการท่องเที่ยววิถีเกษตรองค์ประกอบสำคัญที่จะพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนก้าวให้ไปสู่ผลสัมฤทธิ์นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นด้านแนวคิดการพัฒนาและการส่งเสริมรวมถึงการอนุรักษ์คงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของท้องถิ่นไว้ด้านกายภาพหรือสภาพแวดล้อม รวมไปถึงปัจจัยด้านบุคคลที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นการศึกษาวิจัยแนวคิดเกษตรกรรมที่ยั่งยืนเพื่อการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตร ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ จะนำไปสู่การค้นคว้าหาความต้องการแนวคิดและจุดยืนของชุมชน โดยนำแนวคิดและศึกษาทฤษฎีชาวบ้านในการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และเพื่อให้ทราบถึงความต้องการและการมีส่วนร่วมตลอดจนการยอมรับด้านการพัฒนา หรือรับทราบปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนให้เป็นแนวทางทางการท่องเที่ยว ซึ่งแนวทางการแก้ปัญหาคือการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางการเกษตรให้เป็นรูปแบบแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรในตำบลแม่ทาได้

ปัญหาการวิจัย

ปัจจุบันชุมชนแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์แวดล้อมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการทางเกษตรในพื้นที่นี้จึงประสบความสำเร็จในหลายด้านรวมถึงกระบวนการเรียนรู้และช่วยกันค้นหาทางเลือกของ

การพัฒนาที่ยังคงยึดการเกษตรกรรมเป็นพื้นฐานหลักโดยเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรที่หันมาทำเกษตรทางเลือก ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นทางด้านเกษตรกรรม และเพื่อนบ้านในชุมชนที่ได้สนใจเกษตรกรรมทางเลือกจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นประโยชน์ทางด้านสุขภาพของผู้คนในชุมชนและสังคมมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ปลอดภัย มีจิตใจที่ดั่งลมธรรมไปถึง มีคุณธรรมจิตใจที่เป็นของตนเอง อยู่อย่างมีความสุข มีความสงบสุข และในด้านเศรษฐกิจ การที่พึ่งพาตนเองได้ มีกิน มีอยู่ มีรายได้ประจำ ไม่มีหนี้สิน มีทรัพย์สินที่มั่นคงและสืบทอดถึงลูกหลาน รวมถึงผู้นำชุมชนที่เข้มแข็งมองเห็นแนวทางการใช้ชีวิตที่ดีกับการเกษตรที่ยั่งยืน ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลผู้ซึ่งเป็นเจ้าของภูมิปัญญาและเป็นผู้นำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตและสามารถเชื่อมโยงจากอดีตจนถึงปัจจุบันได้นั้นความเข้มแข็งทางด้านความคิด การวางแผนทรัพยากรในพื้นที่ สิ่งเหล่านี้จึงสามารถคงความเป็นอัตลักษณ์ของตำบลแม่ทามาจนถึงปัจจุบันได้ ในระยะที่ผ่านมาชุมชนแม่ทมาได้มีผู้ที่สนใจต้องการศึกษาค้นคว้า แลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านเกษตรกรรมแบบยั่งยืนรวมถึงการพัฒนาพื้นที่ทางด้านเกษตรกรรมการค้าเนินแผนงานทางด้านเกษตรแบบผสมผสาน และความสำเร็จทางด้านการบริหารการจัดการพัฒนาของชุมชนแม่ทาทางด้านเกษตรกรรมเท่านั้น

ปัจจุบันผู้ที่เข้ามาในชุมชนแม่ทามาได้เข้ามาในรูปแบบของนักท่องเที่ยวเกิดการท่องเที่ยวแบบวิถีเกษตรที่สืบต่อจากภูมิปัญญาเกิดขึ้น นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเรียนรู้การดำเนินวิถีชีวิตของชาวบ้านในชุมชนแม่ทามากขึ้นโดยนักท่องเที่ยวที่เข้ามามีความต้องการที่จะเรียนรู้การใช้ชีวิตกับชาวบ้านอย่างแท้จริง ดังนั้นการจัดการในพื้นที่เพื่อเตรียมพร้อมในการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตรในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นการสื่อสาร ข้อมูล การจัดการรูปแบบในการพัฒนาพื้นที่ให้เหมาะสมการบริหารจัดการให้พร้อม และไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่และส่งผลกระทบต่อพื้นที่ให้น้อยที่สุด เพื่อให้ชุมชนแม่ทาเป็นชุมชนที่ยังคงรักษ และวางแผนทรัพยากรที่มีอยู่ให้คงไว้เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาให้ยั่งยืนต่อไป

เบื้องต้นของการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงแนวคิดและทรรศนะของชาวบ้านในชุมชนที่ทำเกษตรแบบยั่งยืน ตำบลแม่ทา แบบอย่างของการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนและความพร้อมในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตร โดยที่ชุมชนได้มีการจัดการระบบภายในชุมชน และเพื่อให้ทราบถึงความต้องการของท้องถิ่นว่ามีความพร้อมในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือไม่อย่างไร และผลการศึกษายังให้ทราบถึง

แนวทางการอนุรักษ์ท้องถิ่นว่าพร้อมที่จะเปิดประตูบ้านเพื่อรองรับผู้คนหรือนักท่องเที่ยวที่สนใจมาเยือนให้เข้ามาและให้ทราบถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้ปฏิบัติและสืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ในการหาคำตอบเชิงประจักษ์ในการตอบคำถามดังนี้

1. ศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพื้นที่ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรแบบยั่งยืนได้อย่างไร
2. รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตรอย่างยั่งยืนควรเป็นรูปแบบใด

วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยววิถีเกษตรแบบยั่งยืนในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อประเมินศักยภาพทรัพยากรท่องเที่ยวในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อสำรวจรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตรอย่างยั่งยืนในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ในแต่ละหมู่บ้านจำนวน 7 หมู่บ้าน ในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำข้อมูลวิจัยในการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตรในพื้นที่แม่ทา และคงความยั่งยืนสืบทอดให้ชนรุ่นหลังที่กลับมาในท้องถิ่นได้ศึกษาเพื่อเป็นแนวทาง และคงอนุรักษ์ไว้ให้ท้องถิ่นสืบทอดต่อไปได้
2. ชุมชนสามารถนำข้อมูลผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ ให้พร้อมเป็นแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรแบบยั่งยืนตลอดจนการกำหนดแนวทางในการจัดการพื้นที่ที่สอดคล้องกับศักยภาพในพื้นที่ตำบลแม่ทา
3. ผู้ประกอบการในชุมชนสามารถนำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดรูปแบบในการจัดการและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยววิถีเกษตรแบบยั่งยืนในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ นอกจากนี้สามารถนำผลการศึกษาไปปรับใช้ในการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อให้เป็นต้นแบบในการพัฒนาพื้นที่อื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่วิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบไปด้วย 7 หมู่บ้าน บ้านท่าม่อน บ้านท่าข้าม บ้านค้อกลาง บ้านห้วยทราย บ้านปานอด บ้านคอนชัย บ้านใหม่คอนชัย

2. ขอบเขตด้านเนื้อหาที่วิจัย การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงศักยภาพของชุมชนตำบลแม่ทา เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรแบบยั่งยืน เพื่อพัฒนาและกำหนดรูปแบบในการจัดการพัฒนา

2.1 ในการศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยวในตำบลแม่ทา ได้ศึกษาครอบคลุมทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งสามารถแยกตามแนวคิดการเกษตร 7 ด้าน ได้แก่ การเกษตรกรรมที่ยั่งยืน การเกษตรแบบผสมผสาน วนเกษตร การเกษตรอินทรีย์ เกษตรกรรมธรรมชาติ พุทธเกษตรกรรม การเกษตรทฤษฎีใหม่

2.2 ในการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวในตำบลแม่ทา ได้มีฐานคิดในการประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยววิถีเกษตรครอบคลุมใน 4 มิติ คือ การรองรับของแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตร การจัดการของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตร การดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยววิถีเกษตร การบริการการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตร

2.3 การสำรวจรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตร ได้ใช้แนวคิดพื้นฐานตามองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร บริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3. ขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ สมาชิกชุมชนในตำบลแม่ทา ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรโดยใช้วิธีการเกษตรกรรมแบบยั่งยืน การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะสมาชิกชุมชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรโดยใช้วิธีการเกษตรกรรมแบบยั่งยืน ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 70 ราย และเพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัย ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำหมู่บ้าน ตลอดจนกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 7 ราย

ข้อจำกัดการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่วิจัยในพื้นที่ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ ครอบคลุมชุมชนจำนวน 7 หมู่บ้าน คือ บ้านท่าม่อน บ้านท่าข้าม บ้านดอกลาง บ้านห้วยทราย บ้านป่านอต บ้านดอนชัย บ้านใหม่ดอนชัย ในการเก็บข้อมูลได้ใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง เนื่องจากในการศึกษาแนวคิดเกษตรกรรมที่ยั่งยืนเพื่อการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตร ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้นจึงจะจงการเก็บข้อมูลกับสมาชิกชุมชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยใช้วิธีการเกษตรกรรมแบบยั่งยืนเท่านั้น ซึ่งผลการวิจัยสามารถอธิบายในพื้นที่ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ ไม่สามารถนำไปใช้สรุปอ้างอิง (Generalization) ไปยังพื้นที่อื่น ๆ ได้

2. ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการเก็บข้อมูลในช่วง ตุลาคม 2558 – มกราคม 2560 เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (Dynamic) ผลการวิจัยอาจจะไม่สามารถอธิบายปรากฏการณ์ (Phenomenon) ที่อาจเกิดขึ้นกับชุมชนแม่ทาในอนาคตได้

บททวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ได้บททวนเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้
บริบททั่วไปของตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2558) ชุมชนตำบลแม่ทา สันนิษฐานว่าอพยพมาเมื่อปี พ.ศ. 2186 มีชนเผ่าต่าง ๆ เช่น ลีวซุนคง อพยพมาจากเมืองเชียงใหม่ แถบบริเวณแจ่งหัวริน เนื่องจากการหลีกเลี่ยงการเก็บภาษี 4 บาทในขณะนั้น ต่อมา มีชาวเชียงแสน (เชียงราย) หนีพ่ายศึกหัวเมืองเข้าแม่เงิง ล่องลงมาถึงห้วยแม่บอน มาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านป่าหมาก(บ้านหัวทุ่ง) 11 ครั้วเรือน มีพระติดตามมา 1 รูป อยู่ได้ประมาณ 2 ปี มีชาวละคอนหนีศึกจากเมืองเขลางนคร(ลำปาง) มาอีก 9 ครอบครัว มาอยู่รวมกัน ลัญญาติเป็น ชมู เขมร เป็นกลุ่มที่มาทีหลัง จนกระทั่งได้มีการจัดตั้งกิ่งอำเภอแม่ฮอน แยกออกมาจากอำเภอสันกำแพง เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2537 ตำบลแม่ทา จึงอยู่ในเขตการปกครองของกิ่งอำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ โดยปัจจุบันกิ่งอำเภอแม่ฮอนได้ยกฐานะเป็นอำเภอแม่ฮอน เมื่อวันที่ 1 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2550

แนวคิดเกี่ยวกับการเกษตรยั่งยืน

เกษตรกรรมยั่งยืนคือรูปแบบและวิธีการทำการเกษตรที่เน้นการผสมผสานและการเกื้อกูลกันระหว่างสิ่งมีชีวิตและกิจกรรมการผลิตต่าง ๆ ในแปลงเกษตร โดยให้มีสภาพคล้ายคลึงกับธรรมชาติมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการไม่อนุญาตให้ใช้สารเคมีในการเกษตร ทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นเกษตรกรรมยั่งยืนรูปแบบใด ระบบเกษตรกรรมยั่งยืนสามารถจำแนกได้หลากหลายรูปแบบดังนี้

1. การเกษตรแบบผสมผสาน
2. วนเกษตร
3. การเกษตรอินทรีย์
4. เกษตรกรรมธรรมชาติ
5. พุทธเกษตรกรรม
6. การเกษตรทฤษฎีใหม่

แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2542) ได้กล่าวสรุปถึงองค์ประกอบสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ดังนี้

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นอย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง หมายถึง เตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้ และไกล

แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2542) ได้กล่าวคือ จากการพิจารณาระบบท่องเที่ยวมีองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สำคัญ 3 ส่วนคือ ทรัพยากรการท่องเที่ยว การเกษตร ตลาดการท่องเที่ยว และบริการการท่องเที่ยว

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวการเกษตร ทรัพยากรการเกษตร หมายถึง ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต ผลผลิตทางการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นแสงแดด ดิน น้ำ ตลอดจนพันธุ์พืช –

พันธุ์สัตว์และเกิดการจัดการโดยมนุษย์ให้ก่อเกิดผลผลิตทางการเกษตรนี้ โดยให้ความหมายคือ แหล่งเกษตรกรรม และปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อแหล่ง โดยครอบคลุมบทบาทของพื้นที่กระบวนการ และกิจกรรมการเกษตรซึ่งสามารถคัดเลือกนำมาใช้เป็นทรัพยากรท่องเที่ยวได้

2. ตลาดการท่องเที่ยว ตลาดการท่องเที่ยวเฉพาะเป็นตลาดที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเฉพาะเรื่องมากขึ้น นักท่องเที่ยวประเภทนี้จะให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้กิจกรรมเฉพาะด้าน เช่น การศึกษาวิถีชีวิต การศึกษาวัฒนธรรม โบราณสถานวัตถุเฉพาะด้าน จึงทำให้มีความชัดเจนในด้านการจัดการตลาดมากขึ้น

3. บริการการท่องเที่ยว บริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น ที่พัก ร้านอาหาร การบริการนำเที่ยว จะต้องเกี่ยวกับการเกษตร - ชนบท ตัวอย่างบริการที่ชัดเจน คือ ที่พักตามบ้าน (Homestay) และที่พักตามสวนเกษตรต่าง ๆ (Farmstay)

แนวคิดด้านองค์ประกอบแห่งความสำเร็จของการตลาดและบริการ

ส่วนประสมทางการตลาด (marketing mix) หรือ 8Ps

1. ผลิตภัณฑ์ (Product)
2. ราคา (Price)
3. การจัดจำหน่าย (Place)
4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion)
5. กระบวนการ (Process)
6. ประสิทธิภาพและคุณภาพ (Productivity and quality)
7. คน (People)
8. สิ่งมีตัวตนที่มองเห็นได้ (Physical evidence)

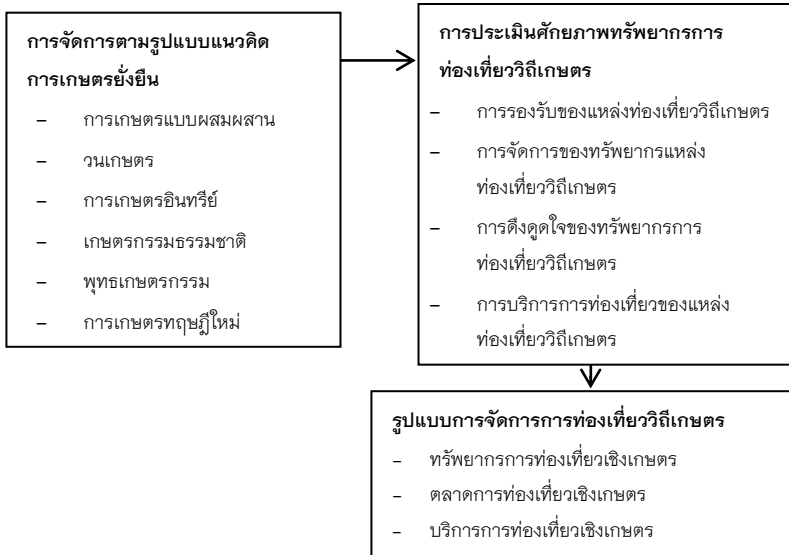
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ราเมศ พรหมชาติ (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร กรณีศึกษาบ้านโป่ง อำเภอบ้านโป่ง อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยทำการศึกษาในประเด็นการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านการบริการการท่องเที่ยว และด้านการตลาดการท่องเที่ยวรวมถึงความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ศิริพร พันธูลี (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบนฐานทรัพยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่นของเทศบาลแม่หลายอย่างมีส่วนร่วม การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจทรัพยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่นในเทศบาลแม่หลายที่มีศักยภาพพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว และเพื่อให้ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และเพื่อจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เหมาะสมกับบริบทของเทศบาลแม่หลาย

อังศุมาลี ม่วงเกษม (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการสร้างความยั่งยืนของสหกรณ์การเกษตรยั่งยืนแม่ทา จำกัด อำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาวิธีการประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินงานของสหกรณ์ และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดการยอมรับจากหน่วยงาน สถาบัน และบุคคลภายนอกในการเข้ามาแลกเปลี่ยนความรู้กับสหกรณ์ รวมถึงการศึกษาแนวทางการสร้างความยั่งยืนของการใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินงานของสหกรณ์ เพื่อให้ผลการศึกษาได้สามารถเป็นแนวทางในการนำไปพัฒนาสำหรับสหกรณ์ทั่วไป ในด้านของการใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการศึกษา

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากร กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในหมู่บ้าน ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ ในการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Porposive Sampling) จำนวน 7 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านท่าม่อน บ้านท่าข้าม บ้านค้อกลาง บ้านห้วยทราย บ้านป่านอต บ้านดอนชัย บ้านใหม่ดอนชัย เป็นจำนวน 70 คน ในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตร ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เรื่องแนวคิดเกษตรกรรมที่ยั่งยืนเพื่อการจัดการการท่องเที่ยววิถีชุมชน ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ แบบสอบถามเชิงสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างนั้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย คำถามปลายปิด (Close-Ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open-Ended Question) โดยแบ่งเป็น 3 ชุดคำถามดังนี้

ตอนที่ 1 เพื่อสำรวจแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรแบบยั่งยืนในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของผู้ให้ข้อมูล

ส่วนที่ 2 แบบสำรวจแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรแบบยั่งยืนบนแนวคิดและรูปแบบการเกษตรยั่งยืน ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 2 เพื่อประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยววิถีเกษตรในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 เพื่อสำรวจรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตรอย่างยั่งยืนในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 1 สำรวจรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตรอย่างยั่งยืนในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวคิดเกษตรกรรมที่ยั่งยืนเพื่อการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตร ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาแนวความคิดการเกษตรที่ยั่งยืนเพื่อการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตร ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาใช้เครื่องมือทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้อมาวิเคราะห์ประมวลผลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมการวิเคราะห์ทางสถิติในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) โดยได้ดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล และการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นรูปแบบแนวความคิดการเกษตรที่ยั่งยืนกับการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตร ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามแนวคิดทฤษฎี และนำเสนอในรูปแบบตาราง และการพรรณนาอภิปรายประกอบ

2. การวิเคราะห์สถิติอนุมาน (Inferential statistic) ได้แก่ การวิเคราะห์แสดงความสัมพันธ์โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square) ปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบการท่องเที่ยววิถีเกษตรที่ยั่งยืนตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ ในการสำรวจรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตรอย่างยั่งยืนในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษา

1. ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่ให้ข้อมูลส่วนมากเป็นเพศหญิง ผู้มีอายุมากที่สุด 72 ปี และน้อยที่สุด 18 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 47 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับประถมศึกษา ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 8,896 บาท โดยผู้ให้ข้อมูลมีรายได้สูงสุด 50,000 บาท ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีถิ่นพำนักอยู่ในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่

2. ผลการวิจัยพบว่า การสำรวจแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรแบบยั่งยืนบนแนวคิด และรูปแบบการเกษตรที่ยั่งยืนในตำบลแม่ทา ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นในแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรในรูปแบบพุทธเกษตรกรรมอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 97.1) รองลงมาคือความคิดเห็นในแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรในรูปแบบเกษตรอินทรีย์ (ร้อยละ 95.7) รูปแบบการเกษตรแบบผสมผสาน (ร้อยละ 92.9) รูปแบบการเกษตรแบบวนเกษตร

(ร้อยละ 91.4) รูปแบบการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ร้อยละ 90) รูปแบบเกษตรกรรมธรรมชาติ (ร้อยละ 58.6) ตามลำดับ โดยผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการเกษตรอยู่ในระดับสูง และพบว่าส่วนใหญ่ความสัมพันธไม่ว่าจะเป็น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อยู่อาศัยภายในพื้นที่ มีความรู้ในรูปแบบการเกษตรไม่แตกต่างกัน และต่างมีความรู้ในรูปแบบการเกษตรอยู่ในระดับสูง

3. ผลการวิจัยพบว่า การประเมินศักยภาพทรัพยากรท่องเที่ยววิถีเกษตรในตำบลแม่ทา รวมทั้ง 4 องค์ประกอบอยู่ในระดับมาตรฐานที่ดีมาก (ค่าคะแนน 75.1) โดยองค์ประกอบที่ 1 ศักยภาพในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรมีศักยภาพ (ค่าคะแนน 21.2) อยู่ในระดับสูง ในส่วนองค์ประกอบที่ 2 ศักยภาพด้านการจัดการของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรมีความเป็นเจ้าบ้านมีศักยภาพ (ค่าคะแนน 20.0) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนศักยภาพด้านการจัดการของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรมิติด้านการตลาดมีศักยภาพ (ค่าคะแนน 8.10) อยู่ในระดับสูง องค์ประกอบที่ 3 ศักยภาพด้านการดึงดูดใจของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรมีศักยภาพ (ค่าคะแนน 8.80) อยู่ในระดับสูง และองค์ประกอบที่ 4 ศักยภาพด้านการบริการการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรมีศักยภาพ (ค่าคะแนน 16.7) อยู่ในระดับสูง

4. ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตรอย่างยั่งยืนในตำบลแม่ทา ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลแม่ทามีความหลากหลายในรูปแบบการทำเกษตรซึ่งเป็นแนวคิดของการเกษตรที่ยั่งยืน ผลผลิตทางการเกษตรในตำบลแม่ทา สามารถนำมาผลิตและสร้างตลาดทางด้านเกษตรกรรมที่ยั่งยืนได้ ร่วมกับประวัติความเป็นมาของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการนำมา ซึ่งแนวคิดเกษตรกรรมที่ยั่งยืนเป็นข้อมูลทางการท่องเที่ยววิถีเกษตร (ค่าเฉลี่ย 4.16) และทรัพยากรทางการเกษตรของตำบลแม่ทา รวมถึงผลผลิตทางการเกษตรสามารถนำมาใช้เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวได้ (ค่าเฉลี่ยที่ 4.13) ส่วนกิจกรรมทางการเกษตรรวมถึงชุมชนตำบลแม่ทามีความเข้มแข็งในการรักษาเอกลักษณ์ท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ยที่ 3.80) ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้งหมดของตลาดการท่องเที่ยวมีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่เห็นด้วยมาก

รูปแบบการตลาดการท่องเที่ยว โดยผลิตภัณฑ์ของฝากจากตำบลแม่ทาส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรตามฤดูกาล (ค่าเฉลี่ย 4.20) รองลงมาเป็นชุมชนตำบลแม่ทาได้ให้ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านทางการเกษตร และให้นักท่องเที่ยวได้ปฏิบัติในกิจกรรมการเกษตรร่วมกับชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.17) ซึ่งในตำบลแม่ทานั้น การเรียนรู้ทาง

ด้านการเกษตรแบบยั่งยืน การใช้วิถีชีวิตแบบพอเพียง (ค่าเฉลี่ย 3.94) เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ยอมรับของคนในท้องถิ่นโดยการไม่ไปรบกวนความสุขของคนส่วนใหญ่ ทั้งนี้ตลาดทางการท่องเที่ยวในตำบลแม่ทานั้นยังให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้กิจกรรมเฉพาะด้าน โดยภูมิปัญญาชาวบ้านทางการเกษตร และผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้งหมดของตลาดการท่องเที่ยวอยู่ในระดับที่เห็นด้วยมาก

การบริการการท่องเที่ยวในตำบลแม่ทานั้น ชุมชนแม่ทานมีการจัดสรรคุณภาพอาหารที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอาหารที่ทำจากผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรภายในท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 4.17) และชุมชนมีการจัดการด้านอาหาร และโภชนาการที่พอเพียง และถูกสุขลักษณะ (ค่าเฉลี่ย 4.16) รวมไปถึงชุมชนตำบลแม่ทานมีกิจกรรมทางการท่องเที่ยววิถีเกษตรร่วมกับชาวบ้าน การเรียนรู้ ร่วมปฏิบัติและเข้าชมพื้นที่ทางการเกษตร การเก็บและซื้อผลผลิตโดยนักท่องเที่ยวเลือกเอง และร่วมสัมผัสการใช้วิถีชีวิตทางการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 4.14) ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้งหมดในรูปแบบการบริการการท่องเที่ยวมีความคิดเห็นด้วยมาก

ดังนั้นจึงสามารถสรุปผลการวิจัยการสำรวจรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตรในตำบลแม่ทา ได้ว่า ผลรวมทั้ง 3 ด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาด้านตลาดการท่องเที่ยว และด้านการบริการการท่องเที่ยว ตามลำดับ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการพัฒนา รูปแบบการจัดการท่องเที่ยววิถีเกษตรทั้งหมดมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ที่เห็นด้วยมากทั้งหมด

สรุปผลและอภิปรายผลการศึกษา

จากผลการวิจัยแนวคิดเกษตรกรรมที่ยั่งยืนเพื่อการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตร ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า

1. ผู้ให้ข้อมูล มีความคิดเห็นในแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรในรูปแบบพุทธเกษตรกรรม ว่ามีในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการเกษตรในพื้นที่ตำบลแม่ทามีความเชื่อมโยงระหว่างธรรมชาติ อาหาร และมนุษย์ มีความพึ่งพาอาศัยกันพร้อมทั้งยังสร้างความสมดุลระหว่างกัน พึ่งพากัน รวมไปถึงที่พักโฮมสเตย์ที่นักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในพื้นที่ที่พักกับเกษตรกรในชุมชนได้ ซึ่งความคิดเห็นในแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรในรูปแบบเกษตรอินทรีย์ การเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรแบบวนเกษตร การเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรกรรมธรรมชาติ ตามลำดับ จากผลการวิจัยผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการเกษตร ส่วนใหญ่ไม่สัมพันธ์กันไม่ว่าจะเป็น เพศ อายุ

ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อยู่อาศัยภายในพื้นที่ที่มีความรู้ในรูปแบบการเกษตรเหมือนกัน และต่างมีความรู้ในรูปแบบการเกษตรว่ามีอยู่ในระดับมากดังที่ ประเวศ วะสี (2541: 5) ได้ให้ทรรศนะของเศรษฐกิจพอเพียงว่า เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึง พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกสังคม ทุกระดับชั้น มีธรรมชาติเพียงพอ มีความรักเพียงพอ มีความรู้เพียงพอ เมื่อทุกอย่างเพียงพอก็เกิดความสมดุล ความยั่งยืนจะเรียกว่าเศรษฐกิจสมดุลก็ได้ เมื่อสมดุลก็จะเป็นปรกติเศรษฐกิจพื้นฐานและเศรษฐกิจชุมชนล้วนนำไปสู่เศรษฐกิจพอเพียงที่ยั่งยืน

2. ศักยภาพในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรมีศักยภาพรวมในระดับสูง ศักยภาพด้านการจัดการของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรมิติเข้าบ้านมีศักยภาพในระดับปานกลาง ศักยภาพด้านการจัดการของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรมิติด้านการตลาดมีศักยภาพอยู่ในระดับสูง ศักยภาพการดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยววิถีเกษตรมีศักยภาพอยู่ในระดับสูง และศักยภาพการบริการการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรมีศักยภาพอยู่ในระดับสูง ซึ่งโดยรวมของการประเมินศักยภาพทรัพยากรการท่องเที่ยววิถีเกษตรในตำบลแม่ทามมีศักยภาพในการเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับ วีระพล ทองมาและคณะ (2557:166) กล่าวว่า บริบทหรือภูมิหลังสำคัญของชุมชนต่าง ๆ ในพื้นที่ซึ่งสามารถนำมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาศักยภาพของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้เป็นอย่างดี กิจกรรมทางด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกิดขึ้น มุ่งให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้จากการสาธิตเทคนิค และวิธีการเกษตร การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรก็คือ การเชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับประเภท และฤดูกาลผลิตของเกษตรกร เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เพลิดเพลิน และเรียนรู้ประสบการณ์ในฟาร์มของเกษตรในพื้นที่นั้นต่อไป

3. รูปแบบของการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลแม่ทามซึ่งมีความหลากหลายในรูปแบบการทำการเกษตรซึ่งใช้ภูมิปัญญา และแนวคิดของการเกษตรที่ยั่งยืน ผลผลิตทางการเกษตรในตำบลแม่ทามสามารถนำมาผลิต และสร้างตลาดทางด้านเกษตรกรรมที่ยั่งยืนได้ ร่วมกับประวัติความเป็นมาของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการนำมาซึ่งแนวคิดเกษตรกรรมที่ยั่งยืนเป็นข้อมูลสำคัญทางการท่องเที่ยววิถีเกษตร ซึ่งศิริพร พันธูลี (2556: 10) ได้ระบุว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีศักยภาพเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การพัฒนาศักยภาพแกนนำในชุมชน การกำหนดรูปแบบรายการนำเที่ยวตามศักยภาพและความเหมาะสมในพื้นที่ และในส่วนของรูปแบบการตลาดการท่องเที่ยว

โดยผลิตภัณฑ์ของฝากจากตำบลแม่ทาส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรตามฤดูกาล ตลาดทางการท่องเที่ยวในตำบลแม่ทานั้นยังให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้กิจกรรมเฉพาะด้าน โดยภูมิปัญญาชาวบ้านทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร การบริการการท่องเที่ยวในตำบลแม่ทา มีการจัดสรรคุณภาพอาหารที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอาหารที่ทำจากผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรภายในท้องถิ่น และในชุมชนตำบลแม่ทามีกิจกรรมทางการท่องเที่ยววิถีเกษตรร่วมกับชาวบ้าน การเรียนรู้ ร่วมปฏิบัติและเข้าชมพื้นที่ทางการเกษตร การเข้าพักแรมร่วมกับชาวบ้านในชุมชน ซึ่งเป็นรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวตามชุมชนหรือหมู่บ้านเกษตรกร โดยการจัดการภายในชุมชน ซึ่งในขณะที่ดวงกาญจน์ วัฒนบุญญ์ (2552: 126) ได้กล่าวไว้ว่า ในทุกชุมชนที่จัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยมีคนในชุมชนมีส่วนร่วมนั้น พบว่าการมุ่งเน้นการเกษตรจากฐานอาชีพหลักของคนในชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึง โดยมักจะต้องมีแนวคิดเพื่อการอนุรักษ์ เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งสามารถรวมกลุ่มทำงานและผลประโยชน์ที่เกิดจากการท่องเที่ยวจะกลับสู่ชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวคิดเกษตรกรรมที่ยั่งยืนเพื่อการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตร ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลในการสำรวจแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรแบบยั่งยืนในตำบลแม่ทามีระดับความคิดเห็นในทุกรูปแบบว่ามีอยู่ในระดับสูง และการประเมินศักยภาพทรัพยากรท่องเที่ยววิถีเกษตรในตำบลแม่ทา ศักยภาพในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรมีศักยภาพในระดับสูง ศักยภาพด้านการจัดการของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรมีดีความเป็นเจ้าบ้านมีศักยภาพในระดับปานกลาง ศักยภาพด้านการจัดการของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรมีดีด้านการตลาดมีศักยภาพในระดับสูง ศักยภาพด้านการดึงดูดใจของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรมีศักยภาพในระดับสูง ศักยภาพด้านการบริการการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรมีศักยภาพในระดับสูง รวมไปถึงการพัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตรอย่างยั่งยืนนั้นโดยรวมอยู่ในระดับสูง ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะผลการวิจัยต่อการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตร เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงในพื้นที่เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการท่องเที่ยวครั้งนี้

1. ระดับความคิดเห็นแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรแบบยั่งยืนบนแนวคิด และรูปแบบการเกษตรยั่งยืนในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ ความคิดเห็นในแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรในรูปแบบการเกษตรแบบพุทธเกษตรกรรมตรงกับรูปแบบการเกษตรในตำบลแม่ทา

2. ที่สามารถนำมาพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตรได้มากที่สุด โดยชาวบ้านตำบลแม่ทาได้ทำการเกษตรบน แนวคิดเกษตรกรรมที่ยั่งยืนโดยการเกษตรนั้นเป็นแหล่งเชื่อมโยงของการใช้ชีวิตในปัจจุบันแนวทางการทำเกษตรทุกวิธีมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ดังนั้นชุมชนแม่ทาจึงพร้อมด้วยทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเรียนรู้ระบบเกษตรกรรมบนแนวคิดรูปแบบการเกษตรแบบพุทธเกษตรกรรม และสามารถนำแนวทางไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์ขึ้นจริงซึ่งควรได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐลงมาสู่หน่วยงานระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยววิถีเกษตรรวมถึงชุมชนควรได้รับการส่งเสริมให้เกิดความยั่งยืนในการจัดการรูปแบบการท่องเที่ยววิถีเกษตรอย่างแท้จริงจากทุกฝ่ายทั้งองค์กร ภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการและภาคเอกชน

3. ดัชนีภาพทรัพยากรท่องเที่ยววิถีเกษตรในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ จากการประเมินศักยภาพด้านการจัดการของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตร (มิติเจ้าบ้าน) มีศักยภาพในระดับปานกลาง และบุคลากรที่มีความพร้อมในการปฏิบัติตามมาตรการการรักษาความปลอดภัยภายในแหล่งท่องเที่ยวพบว่า มีระดับศักยภาพต่ำสุด เพราะฉะนั้นเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับตำบล อำเภอ จังหวัดควรมีการกระตุ้นและผลักดันให้มีการอบรมการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่การท่องเที่ยววิถีเกษตรในตำบลแม่ทาเกิดขึ้น

4. ดัชนีภาพทรัพยากรท่องเที่ยววิถีเกษตรในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ จากการประเมินศักยภาพด้านการจัดการของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตร (มิติการตลาด) การส่งเสริมการขายจำหน่ายโปรแกรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายอยู่ในระดับปานกลาง และการจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นตำบลแม่ทาจึงควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในการเรียนรู้การสร้างโปรแกรมการวางแผนการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวให้มีในรูปแบบแพ็คเกจการท่องเที่ยวรวมกับการส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตรในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่

5. ศักยภาพทรัพยากรท่องเที่ยววิถีเกษตรในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ จากการประเมินศักยภาพการดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยว การมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจภายในแหล่งท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจ ด้านพืชพันธุ์และสัตว์ที่พบในแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับต่ำ เพราะถึงแม้ในพื้นที่การท่องเที่ยวทรัพยากรจะมีความน่าสนใจมากเพียงใดหากขาดการสนับสนุน และพัฒนาเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จัก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเจ้าหน้าที่ของรัฐควรเข้ามาให้ความรู้สร้างต้นแบบให้ชุมชนท้องถิ่น มีบทบาทในการวางแผน กำกับดูแล ควบคุมการท่องเที่ยวให้มากขึ้นทำให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม ในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนร่วมกับการพัฒนาความพร้อมทางการท่องเที่ยวของ บุคลากรในชุมชน รุ่นเก่า และรุ่นใหม่ มีการอบรมบุคลากรบุคคลในชุมชนในเรื่องของการบริหารจัดการ การวางแผนงานทางการท่องเที่ยวในชุมชน โดยได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการทางการท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนาบนความยั่งยืนให้คงอยู่ตลอดไป

6. ศักยภาพทรัพยากรท่องเที่ยววิถีเกษตรในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ จากการประเมินศักยภาพด้านการบริการการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตร ในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวและเทคนิคการให้บริการรวมถึงกระบวนการให้บริการที่อยู่ในระดับต่ำ ชุมชนแม่ทาจึงควรได้รับการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว การพัฒนาความพร้อมทางด้านจัดการศักยภาพบุคลากรการท่องเที่ยว การใช้ภาษา รวมถึงการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น

7. ความคิดเห็นของคนในชุมชนในรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยววิถีเกษตรอย่างยั่งยืน ในรูปแบบของการจัดการตลาดการท่องเที่ยวนอกจากกิจกรรมทางการท่องเที่ยววิถีเกษตรในตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในตำบลแม่ทาไม่อาจจะ เป็นผลิตภัณฑ์แปรรูป หรือผัก ผลไม้สด สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนแม่ทาได้อย่างมาก หากมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการสร้างแบรนด์ให้เป็นที่เอกลักษณ์เฉพาะในท้องถิ่นไม่ เพียงแต่จำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่เพื่อตลาดการค้าการเกษตรที่กว้างเป็นที่รู้จักมากขึ้น

เมื่อทราบถึงความสำคัญของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในตำบลแม่ทา ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าหากนำส่วนประสมทางการตลาด 8 P's มาเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยให้การจัดการการท่องเที่ยวในตำบลแม่ทาประสบความสำเร็จได้ ผู้วิจัยจึงนำองค์ประกอบที่มีส่วนเกี่ยวข้องและสามารถนำมาพัฒนาคุณค่าทางด้าน ผลิตภัณฑ์ในตำบลแม่ทาให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น และนักท่องเที่ยวสามารถกลับมาซื้อซ้ำใน ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของตำบลแม่ทา

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ยุทธการ ไวยอาภา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ช่วยเหลือและแนวทางที่ถูกต้อง และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.วราภรณ์ ดวงแสง และอาจารย์ ดร.มนลลิตา อินทจักร ที่ให้ข้อคิด คำแนะนำ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับงานวิจัยในครั้งนี้ทุกขั้นตอน จนงานนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสามท่านเป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2007, 11 มิถุนายน). *ศูนย์การเรียนรู้สถาบันพัฒนาทรัพยากร และเกษตรกรรมยั่งยืนแม่ทา*. สืบค้นจาก <http://www.moac.go.th>
- ดวงกาญจน์ วัฒนบุญย์. (2552). *แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนอำเภอบ้านดอนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. สุราษฎร์ธานี: โครงการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ประเวศ วะสี. (2541). *ประชาคมตำบล ยุทธศาสตร์เพื่อเศรษฐกิจพอเพียง ศิลธรรม และสุขภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน. (2557, 10 มิถุนายน). *ประวัติชุมชนแม่ทา ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่*. สืบค้นจาก http://www.thaiacr.org/autopagev4/showpage.php?topicid=151&auto_id=8&TopicPk=93
- ราเมศร์ พรหมชาติ. (2545). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรณีศึกษาบ้านโป่ง ตำบลบ้านโป่ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วีระพล ทองมาและคณะ. (2557). *ศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: (รายงานผลการวิจัย). คณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่ใจ.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติไทย. (2542). *รายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติไทย.

- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2558). *เอกสารประกอบการอบรมโครงการเสริมสร้างเครือข่ายตำบลจัดการตนเองสู่ชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่*.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2542). *เอกสารประกอบการประชุมประจำปี 2542 การพัฒนาที่ยั่งยืน: การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ: 2 ปี แห่งการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพมหานคร.
- ศิริพร พันธุ์และคณะ. (2556). *การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบนฐานทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นของเทศบาลแม่หล้าอย่างมีส่วนร่วม*. (รายงานผลการวิจัย). มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อังศุมาลี ม่วงเกษม. (2556). *การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการสร้างความยั่งยืนของสหกรณ์ของสหกรณ์การเกษตรยั่งยืนแม่ทา จำกัด อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่. (ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.